

SEKRETARIJAT ZA ZAŠTITU PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE
OPŠTINA KOTOR

NACRT

**PROGRAM ZAŠTITE I OČUVANJA PODRUČJA KOTORA
ZA 2023. GODINU**

Kotor, decembar 2022.

UVOD

Područje Kotor je, zbog svojih izuzetnih univerzalnih prirodnih i kulturnih vrijednosti, 1979. godine upisano na Listu svjetske baštine UNESCO, a zbog posljedica katastrofalnog zemljotresa iste godine upisano je i na Listu svjetske baštine u opasnosti.

Dugotrajnim i kontinuiranim aktivnostima na obnovi područja Kotor značajno su sanirane posljedice katastrofalnog zemljotresa, što je uslovilo da se ovo kulturno i prirodno dobro 2003. godine skine sa Liste svjetske baštine u opasnosti.

Zakon o obnovi spomeničkog područja Kotor umnogome je doprinio očuvanju kulturnih vrijednosti Kotor. Međutim, nakon novog Ustava i novih zakona kojima je uređena zaštita kulturnih dobara, zaštita prirode i životne sredine, uređenje prostora i izgradnja građevinskih objekata, uslijedila je potreba za izradom novog Zakona koji će se baviti zaštitom područja Kotor. S tim u vezi, 2013. godine, usvojen je Zakon o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotor ("Službeni list Crne Gore, broj 56/13").

Posebna zaštita Područja Kotor uspostavlja se radi očuvanja njegove izuzetne univerzalne vrijednosti, kao dijela svjetske prirodne i kulturne baštine, trajnog očuvanja autentičnih prirodnih, istorijskih, urbanističko-arhitektonskih, ambijentalnih, umjetničkih, estetskih i pejzažnih vrijednosti, obezbjeđivanja uslova za održivi razvoj i korišćenje, prezentacije i stručne i naučne valorizacije. Svaki od navedenih ciljeva ima suštinski značaj za definisanje režima i mjera zaštite koje treba sprovesti prije ili prilikom preduzimanja bilo kakvih radnji i aktivnosti kojim se mogu ugroziti zaštićene vrijednosti ovog specifičnog prostora ili pojedinih njegovih djelova.

Skupština Opštine Kotor, na osnovu Člana 20. navedenog Zakona, propisuje obavezu da pravna i fizička lica plaćaju ekonomsku naknadu za ekonomsko iskorišćavanje kulturnih dobara na području Kotor.

U vezi sa tim Skupština je 2014. godine donijela Odluku o naknadi za ekonomsko iskorišćavanje kulturnih dobara ("Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi", broj 29/14). Po članu 10 Odluke sredstva od naknade se koriste u skladu sa Programom zaštite i očuvanja područja Kotor koji donosi Skupština Opštine Kotor na predlog Sekretarijata za zaštitu prirodne i kulturne baštine (u daljem tekstu Program).

I. Naziv projekta: IZRADA PROJEKTA ZA REKONSTRUKCIJU BATERIJE SAN ROKO

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 6.000 €

Rok: 2023. godina

Baterija San Roko se nalazi na prvom platou na trasi Parilo San Giovanni. Objekat je približno kvadratne osnove ograđen kamenim zidom. Baterija je u jako lošem stanju i potrebno je izraditi Projekat za rekonstrukciju iste.

II. Naziv projekta: IZRADA I FAZE RADOVA NA SLAVIJANSKOJ ČITAONICI

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 30.000 €

Rok: 2023. godina

Tokom 2023. godine potrebno je započeti rekonstrukciju Slavijanske čitaonice (I faza) na osnovu Glavnog projekta rekonstrukcije koji je završen 2022. godine.

Za izradu Glavnog projekta potreban je iznos od 30.000 €.

III. Naziv projekta: IZRADA STUDIJE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE ŠPILJARA

Nosilac projekta: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 22.000 €

Rok: 2023. godina

Špiljari se nalaze na istočnoj padini brda Sveti Ivan, a do naselja se stiže starim putem - serpentinama koje je napravila Austrougarska monarhija, kako bi povezala zaleđe Crne Gore sa Kotorom, tada u sastavu Austrougarske monarhije. Tim putem su dolazile karavane sa mazgama iz Crne Gore na kotorski pazar u Tabačinu.

Selo je praktično skoro napušteno sa velikim brojem oronulih kuća i crkvom koja nije ništa u boljem stanju.

Da bi se revitalizovalo i valorizovalo seosko naselje Špiljari potrebno je izraditi urbanistički projekat. Preduslov za izradu UP Špiljara je izrada Studije zaštite i revitalizacije kao bazne studije za izradu Plana.

Smatramo da su Špiljari do sada bili neopravdano zanemareni imajući u vidu istorijat, poziciju i sadržaje Špiljara. Revitalizacijom Špiljara i taj dio graditeljskog nasljeđa bio bi sačuvan od zuba vremena, što bi svakako imalo pozitivan efekat na turističku ponudu i omogućila bi se dispezijska posjetilaca bedema.

Sredstva potrebna za izradu Studije zaštite i revitalizacije Špiljara iznose 25.000 €.

IV. Naziv projekta: IZRADA STUDIJE ZAŠTITE I REVITALIZACIJE GORNJEG STOLIVA

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 20.000 €

Rok: 2023. godina

V. Naziv projekta: IZVOĐENJE III FAZE RADOVA NA REKONSTRUKCIJI PALATE VISKOVIĆ

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 40.000 €

Rok: 2023. godina

Kompleks je formiran sukcesivnom gradnjom u periodu od XV do kraja XIX vijeka. Barokna palata predstavlja jedan od najznačajnijih kompleksa stambene arhitekture grada. Arhitektonska organizacija kule predstavlja izuzetno značajan spomenik za proučavanje načina života i funkcionisanje odbrambenog sistema Perasta kroz period od više stoljeća. Kompleks predstavlja legat porodice Visković gradu Kotoru. Od zemljotresa 1979. godine palata je ostala bez funkcije i izložena je propadanju.

Na osnovu projekta potrebno je planirati izvođenje radova III faze rekonstrukcije. Sredstva potrebna za izradu III faze radova na rekonstrukciji ove palate su 40.000 €.

VI. Naziv projekta: IZVOĐENJE RADOVA NA REKONSTRUKCIJI PERAŠKE TVRĐAVE - II faza

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 60.000 €

Rok: 2023. godina

I faza radova na Tvrđavi Sv. Krst realizovana je 2022. godine. U 2023. godini planira se nastavak radova u skladu sa Glavnim projektom.

VII. Naziv projekta: IZRADA PROJEKTA RESTAURACIJE ULICE GABELA U RISNU

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 6.000€

Rok: 2023. godina

Ulica Gabela predstavlja zaštićenu urbanu cjelinu. Rekonstrukcija ulice podrazumjeva restauraciju kojom će se ukloniti neadekvatne recentne intervencije i umjesto njih postaviti kamena kaldrma po ugledu na autentični dio ulice.

VIII. Naziv projekta: ARHEOLOŠKO-ARHITEKTONSKA ISTRAŽIVANJA BASTIONA KORNER

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 4.000€

Rok: 2023. godina

Bastion Korner je dio fortifikacionog sistema Kotora koji je upisan na UNESCO Listu zaštićenih kulturnih dobara. Restauracija gradskih bedema je predviđena Strateškim

planom Opštine Kotor, a u toku je izvođenje radova na uređenju šetne staze Gurdić-Ljetna pozornica na čijoj trasi se nalazi i navedeni bastion. Radovi na toj lokaciji su obustavljeni zbog otkrivanja arheoloških ostataka, i za njihov nastavak je neophodno sprovesti arheološko-arhitektonska istraživanja.

IX. Naziv projekta: IZRADA KONZERVATORSKOG PROJEKTA SANACIJE BASTIONA KORNER

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 6.000€

Rok: 2023. godina

X. Naziv projekta: IZRADA KONZERVATORSKOG PROJEKTA ZAŠTITE ARHEOLOŠKOG LOKALITETA CARINE

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 5.000€

Rok: 2023. godina

Uprava za zaštitu kulturnih dobara propisala je uslove za izradu konzervatorskog projekta zaštite arheološkog lokaliteta Carine u Risnu. Kako se radi o kulturnom dobru, a istovremeno će realizacija ovog projekta zaštite lokaliteta doprinijeti bezbjednosti učenika škole koja se nalazi u blizini, ovim programom su predviđena sredstva za izradu konzervatorskog projekta.

XI. Naziv projekta: PROJEKAT REKONSTRUKCIJE "STEFINE KUĆE" I PARTERNOG UREĐENJA PARCELE 1757/1 KO DOBROTA

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 5.000€

Rok: 2023. godina

U okviru parcele na kojoj se nalazi Slavijanska čitaonica u Dobroti nalazi se i ruševina objekta br. 2. Kako je projektna dokumentacija za rekonstrukciju Slavijanske čitaonice završena, ovim Programom će se obezbjediti sredstva za izradu projekta parternog uređenja i rekonstrukcije objekta br. 2 (Stefina kuća) kao sledeća faza u privođenju namjeni ove lokacije.

XII. Naziv projekta: KONSTRUKCIJE ZA PLATNA ZA OBILJEŽAVANJE KULTURNIH DOBARA U STAROM GRADU

Nosilac projekta: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potrebna sredstva za 2023. godinu: 10.000€

Rok: 2023. godina

Prva faza zamjene platana na 23 postojeće oznake i izrada novih 12 oznaka za obilježavanje važnih objekata u Starom gradu završena je 2022. godine. Konstrukcije za novoplanirane oznake su od mesinga, a materijal postojećih je gvožđe. Ovim Programom predviđeno je da se konstrukcije postojećih 23 oznake zamjene kako bi i one bile od kvalitetnijeg i estetski prihvatljivijeg materijala.

REKAPITULACIJA

1. Izrada projekta za rekonstrukciju baterije San Roko.....	6.000 €
2. Izvođenje prve faze radova na Slavijanskoj čitaonici	30.000 €
3. Izrada Studije zaštite i revitalizacije Špiljara	22.000 €
4. Izrada studije zaštite i revitalizacije gornjeg Stoliva.....	20.000€
5. Izvođenje III faze radova na Palati Visković	40.000 €
6. Izvođenje radova na rekonstrukciji peraške tvrđave.....	60.000 €
7. Izrada projekta rekonstrukcije ulice Gabela u Risnu	6.000 €
8. Arheološko-arhitektonska istraživanja bastiona Korner	4.000 €
9. Izrada konzervatorskog projekta sanacije bastiona Korner	6.000 €
10. Izrada konzervatorskog projekta zaštite arheološkog projekta Carine	5.000 €
11. Projekat rekonstrukcije "Stefine kuće" i parternog uređenja parcele 1757/1 KO Dobrota	5.000 €
12. Konstr. za platna za obilježavanje kult. dobara u Starom Gradu	10.000 €

214,000 €

ZAKLJUČAK

Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine smatra da će ulaganje u svih sedam navedenih projekata biti od izuzetne važnosti za zaštitu kulturne baštine na teritoriji Opštine Kotor.

Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine

v.d. sekretarka
Bojana Petković